

BENDRASIS DOKUMENTAS

Žemės ūkio produktų kilmės vietos nuorodos ir geografinės nuorodos

1. [Saugomos kilmės vietos nuorodos (SKVN) arba saugomos geografinės nuorodos (SGN)] pavadinimas (-ai)

„Tichė“

2. Geografinės nuorodos tipas

[Atitinkamą langelį pažymėkite X]	SKVN ☒	SGN ☐
-----------------------------------	--	------------------------------

3. Šalis, kuriai priklauso apibrėžta geografinė vietovė

Lietuva

4. Žemės ūkio produkto aprašymas

4.1. Žemės ūkio produkto klasifikacija remiantis Kombinuotosios nomenklatūros pozicija ir kodu, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2024/1143 6 straipsnio 1 dalyje

2201 – Vandeny, įskaitant gamtinius arba dirbtinius mineralinius vandenius, ir gazuotieji vandenys, į kuriuos neįdėta cukraus ar kitų saldiklių bei aromatinių medžiagų; ledas ir sniegas

2201 10 – Mineraliniai ir gazuotieji vandenys

4.2. Produkto registruotu pavadinimu aprašymas

„Tichė“ yra natūralus mineralinis vanduo, išgaunamas iš gręžinio Nr. 26418. Vanduo 2005 metais tuometinės Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos oficialiai pripažintas natūraliu mineraliniu vandeniu 2005 m. gruodžio 29 d. protokolu Nr. 13 „Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje protokolas“.

„Tichė“ yra magnio–kalcio sulfatinio tipo natūralus mineralinis vanduo, pasižymintis stabilia mineraline sudėtimi ir vidutine mineralizacija. Vandeniui būdinga stabili mineralinė sudėtis, kurios pagrindiniai anijonai yra sulfatai (SO_4^{2-} – 834 mg/l), hidrokarbonatai (HCO_3^- – 108 mg/l) ir chloridai (Cl^- – 46 mg/l), o pagrindiniai katijonai – kalcis (Ca^{2+} – 220 mg/l), magnis (Mg^{2+} – 73 mg/l), natrio (Na^+ – 76 mg/l), kalis (K^+ – 19 mg/l). Natūralaus mineralinio vandens „Tichė“ bendroji ištirpusių mineralinių medžiagų koncentracija sudaro 1378 mg/l, o natūralus pH yra 7,6–8,0.

Produktas pasižymi išskirtinai dideliu sulfatų kiekiu ir reikšmingu kalcio bei magnio kiekiu, kurie kartu lemia jam būdingą mineralinį skonį ir savitą cheminį profilį.

Produktų rūšys:

– negazuotas natūralus mineralinis vanduo „Tichė“ (KN kodas 2201 10 11) yra skaidrus, bespalvis skystis, pasižymintis lengvai džiovinančiu burną skoniu, be pašalinio skonio ir kvapo;

– gazuotas natūralus mineralinis vanduo „Tichė“ (KN kodas 2201 10 19) yra skaidrus, bespalvis skystis, pasižymintis lengvai rūgštoku skoniu, be pašalinio skonio ir kvapo, pasižymintis gazuotam natūraliam mineraliniam vandeniui būdingomis savybėmis;

– silpnai gazuotas natūralus mineralinis vanduo „Tichė“ (KN kodas 2201 10 19) yra skaidrus, bespalvis skystis, pasižymintis švelniu gazuotu, lengvai rūgštoku skoniu, be pašalinio skonio ir kvapo.

Visų produktų mineralinė sudėtis yra vienoda, o skirtumus lemia tik naudojamo anglies dioksido kiekis. Gazuotame natūraliame mineraliniame vandenyje anglies dioksido kiekis sudaro 5–7 g/l, o silpnai gazuotame – 1–4 g/l.

4.3. *Su pašarų šaltiniais susijusios nukrypti leidžiančios nuostatos (taikoma tik saugoma kilmės vietos nuoroda žymimiems gyvūniniams produktams) ir apribojimai žaliavų šaltiniams (taikoma tik saugoma geografinė nuoroda žymimiems perdirbtiems produktams)*

Netaikoma.

4.4. *Specialūs gamybos veiksmai, atliktini nustatytoje geografinėje vietovėje*

Natūralaus mineralinio vandens „Tichė“ išgavimas, paruošimas, gavimas (kai taikoma) ir išpilstymas vykdomi geografinėje vietovėje – „Tichė“ vandenvietėje Telšiuose. Vanduo išgaunamas iš gręžinio Nr. 26418, eksploatuojančio Šventosios–Upninkų vandeningąjį kompleksą. Visi pagrindiniai produkto gamybos etapai vykdomi geografinėje vietovėje, kurioje susiformuoja produkto savybes lemianti geologinė ir hidrogeologinė aplinka.

4.5. *Specialios žemės ūkio produkto registruotu pavadinimu pakavimo, pjaustymo, trynimo ir kt. taisyklės*

Natūralus mineralinis vanduo „Tichė“ išpilstomas apibrėžtoje geografinėje vietovėje. Mineralinis vanduo maistui skirtais nerūdijančiojo plieno vamzdžiais tiekiamas tiesiogiai išpilstymui be tarpinių kaupimo talpų ir be sąlyčio su aplinka. Prieš išpilstymą stikliniai buteliai skalaujami filtruotu natūraliu mineraliniu vandeniu. Įmonėje gaminamiems PET buteliams skalavimas netaikomas. Paruoštas natūralus mineralinis vanduo automatizuotomis išpilstymo linijomis gali būti pilstomas į PET, stiklo ar kitokią tarą ir hermetiškai uždaromas.

4.6. *Specialios žemės ūkio produkto registruotu pavadinimu ženklinimo taisyklės*

Produkto etiketėje naudojamas registruojamas pavadinimas „Tichė“. Ženklinimas vykdomas pagal taikomus Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus natūraliam mineraliniam vandeniui.

5. Glaustas geografinės vietovės apibūdinimas

Natūralaus mineralinio vandens „Tichė“ geografinė vietovė yra Telšių miestas, esantis Telšių rajono savivaldybėje, Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Vanduo išgaunamas iš „Tichė“ vandenvietės gręžinio Nr. 26418, esančio adresu: Sedos g. 35, LT-87101 Telšiai. Gręžinio koordinatės: 55°59'38" šiaurės platumos ir 22°14'20" rytų ilgumos (LKS-94

koordinatės: X=6208554, Y=389998). Vandenvietės identifikavimo numeris Žemės gelmių registre – 2407.

Geografinė vietovė priklauso Žemaičių aukštumos regionui, kuris pasižymi sudėtinga geologine sandara ir palankiomis sąlygomis požeminio vandens kaupimuisi bei formavimuisi. Šioje vietovėje slūgso Devono sistemos nuogulos, kuriose susiformavęs ir eksploatuojamas viršutinio–vidurinio devono Šventosios–Upninkų vandeningasis kompleksas (D3šv+D2up).

„Tichė“ vandenvietei nustatyta ir Lietuvos geologijos tarnybos patvirtinta požeminio vandens vandenvietės apsaugos zona, užtikrinanti požeminio vandens išteklių apsaugą bei natūralių vandens savybių išsaugojimą.

Geografinės vietovės ribos apima „Tichė“ vandenvietę ir joje eksploatuojamą gręžinį Nr. 26418 bei požeminio vandens išteklius, susijusius su Šventosios–Upninkų vandeninguoju kompleksu Telšių miesto teritorijoje.

6. Ryšys su geografinė vietovė

Natūralaus mineralinio vandens „Tichė“ kokybė, mineralinė sudėtis ir išskirtinės savybės yra tiesiogiai susijusios su Telšių miesto teritorijoje esančia geologine ir hidrogeologine aplinka.

Mineralinis vanduo „Tichė“ išgaunamas iš gręžinio Nr. 26418, esančio Telšiuose, adresu: Sedos g. 35. Gręžinio gylis yra 715 m. Jame eksploatuojamas viršutinio–vidurinio devono Šventosios–Upninkų vandeningasis kompleksas (D3šv+D2up), kurio vandeninga dalis slūgso maždaug 678–689 m gylyje.

Telšių apylinkių geologinę aplinką sudaro Devono sistemos nuogulos, kuriose paplitę dolomitai, klintys, mergeliai, smiltainiai ir gipso turinčios uolienos. Gręžinio geologinis pjūvis rodo, kad vandeningąjį horizontą supa ir sudaro karbonatinės bei sulfatinės kilmės uolienos, tarp jų dolomitai su gipso intarpais, mergeliai su gipsu bei kaverningi vandeningi dolomitai. Šios uolienos lemia požeminio vandens mineralizacijos procesus ir būdingą joninę sudėtį.

Dėl ilgalaikės požeminio vandens sąveikos su dolomitais ir klintimis vandenyje susidaro padidintos kalcio ir magnio koncentracijos, o gipso turinčios nuogulos lemia didelį sulfatų kiekį. Dėl šių procesų susiformuoja būdinga magnio-kalcio sulfatinio tipo mineralinė sudėtis bei natūraliai padidėjusios sulfatų, kalcio ir magnio koncentracijos.

Natūralaus mineralinio vandens „Tichė“ sudėtyje yra 834 mg/l sulfatų, 220 mg/l kalcio ir 73 mg/l magnio, o bendroji ištirpusių mineralinių medžiagų koncentracija siekia 1378 mg/l. Tokia mineralinė sudėtis yra tiesioginis Telšių geografinėje vietovėje esančio Šventosios–Upninkų vandeningojo komplekso geologinės aplinkos rezultatas. Šios koncentracijos nėra dirbtinai formuojamos ar koreguojamos, bet natūraliai susidaro vandeniui cirkuliuojant per konkrečius geologinius sluoksnius.

Gręžinio paso duomenys ir vėlesni monitoringo tyrimai rodo, kad pagrindinių cheminių komponentų koncentracijos ir bendroji mineralizacija ilgą laiką išlieka stabilios. Mineralinis vanduo „Tichė“ iš gręžinio Nr. 26418 eksploatuojamas nuo 1999 m. gegužės 19 d. Daugiau kaip du dešimtmečius vykdoma eksploatacija ir stebėsena patvirtina ilgalaikį vandens savybių stabilumą bei nuoseklų ryšį su konkrečia geologine aplinka.

Natūralus mineralinis vanduo „Tichė“ Lietuvos Respublikoje oficialiai pripažintas 2005 m. gruodžio 29 d. Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo protokolu Nr. 13. Protokole patvirtinta būdinga vandens cheminė sudėtis, mineralizacija ir ryšys su konkrečiu šaltiniu – gręžiniu Nr. 26418 Telšiuose.

Todėl natūralaus mineralinio vandens „Tichė“ kokybė, mineralinė sudėtis ir specifinės savybės yra tiesiogiai susijusios su Telšių geografinėje vietovėje esančia geologine aplinka ir Šventosios–Upninkų vandeninguoju kompleksu, kuriame šis vanduo natūraliai formuojasi ir kaupiasi.

Natūralus mineralinis vanduo „Tichė“ Lietuvos rinkoje gaminamas nuo 1999 m. gegužės 19 d. Per daugiau kaip du dešimtmečius produktas įsitvirtino Lietuvos rinkoje ir yra eksportuojamas į Latviją, Estiją, Lenkiją, Kroatiją, Vengriją ir Ukrainą.

Produkto reputaciją ir žinomumą patvirtina tiek ilgametė gamybos istorija, tiek nacionaliniai ir tarptautiniai įvertinimai. Natūralus mineralinis vanduo „Tichė“ yra pelnęs Lietuvos ir tarptautinius apdovanojimus, tarp jų „AgroBalt®2000“ aukso medalį, „Superior Taste Award“ įvertinimus bei „Crystal Taste Award“ apdovanojimą. Produkto kokybę taip pat patvirtina tarptautiniai maisto saugos ir kokybės sertifikatai bei teigiami nepriklausomų audito institucijų vertinimai.

Produkto ilgalaikė gamyba, eksportas į užsienio rinkas ir gauti nacionaliniai bei tarptautiniai įvertinimai patvirtina natūralaus mineralinio vandens „Tichė“ žinomumą ir pripažinimą rinkoje.

Nuoroda į paskelbtą produkto specifikaciją